

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 ft, félévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 25 kr — Egyenlő száma 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 ft-ért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: Kézdi-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, ha a hirdetések előfizetési pózok kiadandók.

A kvóta-emelés.

Nem akarjuk most megrajzolni a történelmi hátteret, mely a monarchia mostani szerkezete mögött van. Csak arra utalunk, hogy a hosszas harcok után az 1867-iki kiegyezéssel elértük a célt, a melyért Habsburgokat ültettünk Magyarország királyi székébe. Azt az álláspontot, a melyet az államférfiúi bölcsesség és hazafiúi áldozatkészség 1867-ben elfoglalt, azóta az események csodálatos módon igazolták. A magyar nemzet erői ebben a dualisztikus szerkezetben csakugyan kifejlődtek. Mindenkit bámulatba ejthet az a rohamos és óriási mértékű haladás, a melyet Magyarország felmutat, mióta önrendelkezési jogát visszanyerte. Magyarország alig néhány évtized alatt hatalmas versenytársa lett Ausztriának. Kezdetben a királyi kegyelem és igazságosság védelmében a kettős államformában a gyöngébb Magyarországot Ausztriával szemben. Ma már Ausztria-Magyarország tulsuljától fél és folyton arra hivatkozik, hogy Magyarországnak ezen pozíciójához képest nagyobb arányban kell hozzájárulnia közös költségekhez.

Mert, hogy az osztrákok többet követelnek tőlünk, erre talán némileg büszkék is lehetünk, különösen akkor, ha vissza-

gondolunk Andrássy Gyula gróf ismeretes mondására, hogy igenis mi fogunk annak örülni a legjobban, ha minél nagyobb kvótát tudunk fizetni. És ilyen szerencsés helyzet bekövetkezésére az 1867-iki törvényhozók is számítottak, midőn kimondták, hogy az akkor megállapított kvóta nem végleges, hanem minden tíz évben újra kiszámítás alá veendő. Pedig ezt végleg is meg lehetett volna állapítani 1867-ben, ha a magyarok arra nem számítottak volna, hogy Magyarországnak ugyanazon idő alatt sokkal nagyobb mértékben kell haladni és izmosodni, mint Ausztriának. Mert ha nem így gondolkodtak volna, akkor végleg megállapíthatták volna a kvótát 30 és 70 százalékos arányában. Mivel a milyen mértékben Magyarország fejlődik, feltehető volt, hogy abban a mértékben Ausztriának is növekedni kell. Ha Magyarország teherviselési képessége kétszázalékkal ugyanazon idő alatt növekedett, legalább is abban a mértékben növekedett volna Ausztria teherhordó képessége is. Mert a viszonyok ugyanazok. Már pedig a matematika törvénye szerint az arány nem változik, ha ugyanazon számmal megsokszorozzuk az arányszámokat (30 : 70 = 300 : 700).

Ámde arra is kellett számítani, hogy Magyarország vagyoni erejének központja 1867. előtt Ausztria-Bécs volt. Ez a központ

most megváltozott. Ausztriára nézve tehát a kiegyezés duplán számít. Először, mivel elvonatott tőle Magyarország erőforrása. Ezzel tehát lepadt Ausztria gazdasági ereje. A magyar gazdasági erők Budapesten és Magyarországon helyezkedtek el.

Ezzel ugyan Ausztriától egy jogtalan előnyt vontunk el és csak azt hoztuk haza, ami a miénk volt, de mégis csak Ausztria veszteségszámlájára kell írunk ezt a transzekeziót. Már 1867 után Ausztria kevesebb tőkével volt kénytelen dolgozni, mert az egészséges Ausztria ezégből Magyarországot kivonta a tőkéjét és önálló gazdasági életet kezdett folytatni. Viszont Magyarországnak 1867 után okvetlenül fejlődnie kellett, a miként csakugyan meg is történt, mert a saját erőit saját céljaira fordíthatta.

(Vége köv.)

Politikai hír.

A kvóta. Osztrák és magyar küldöttségek közt a közös ügyekhez való hozzájárulás arányára a meg-
egyeződés létrejött. Magyarország e szerint 34,4 százalé-
ban járul hozzá a védelem és a diplomácia közössé-
gének költségeihez, a rájuk következő egész évtized-
ben. Ha a kvóta-emelésről ezt az eredményt szám-
ban akarjuk kifejezni: akkor ez előrendű államférfi-
úi és fináncz tekintély becsülése szerint, a véderő
megszorított fejlesztése mellett, háború nélkül tíz év
alatt kerek számban száz millió koronányi olyan

TÁRGZA.

Erzsébet emlékünnap.

Emlékezés, melyet a kézdivásárhelyi Állami elemi leány- és fiúiskola 1899. évi „Erzsébet” ünnepélyén tartott Balázs Mártonné, áll. isk. tanítónő.

Kedves gyászoló kartársak és gyermekek!

Volt magyarországnak egy védangyala, a mi jóságos lelkű Nagymatyánk, a mi felejthetetlen emlékü Erzsébet királynénk, kinek irántunk mindig szeretettel őgőz nemes szívét egy törzsurás a gonfió partján örökre elnémította. Élénken emlékezünk mindnyáján, bár egy éve már azept. 10 én elmúlt hogy e borsasztó hírre fölajdult az egész Európa, az egész művelt világ, előttünk áll még híven, milyen mély gyászba borult az ő kedves országa, Magyarország!

Nekünk volt és van a kit sirassunk, a mi jó királynénkban, hisz ő szívvel, lélekkel a miénk volt, megértett bennünket, látta a mi hü ragaszkodásunkat, ismerte jellemünket, lelkesedésünket a szeretetre fogékony szívébe fogadott minket is.

S ezt a nemes szívet szurta át a világ legnagyobb orgyilkososa s ezzel a hideg, számító kegyetlenséggel döntötte romba két ország minden hitét, bizalmát és reménységét.

Nem dobog többé a nagy szív hü magyarjaiért!

Nem lelkesedik nyelvünkért, szokásainkért. Visszatért az örök béke és enyhülés országába, visszatért az Istenhez a ki őt nekünk adá.

A hála, a kegyelet, de mindenekfelett a legmélyebb szeretetből származó gyász vezetett tehát ma össze bennünket, kedves kartársak és gyermekek, hogy áldott emlékének itt is egy néhány pillanatot szenteljünk. Érezzük, hogy jobban esik lelkiünknek, ha felsőleges királyasszonyunk halála felett érzett mély fájdalomunknak, így külsőleg is, kifejezését adunk.

Gyászlobogók lengenek mindenütt busan, bájosan szöllanak a harangok; s ez az őszinte, mély részvét ez a megilletődött hangulat újra feltépi szívünk hegyedő sebeit, újra sirunk, újra keseregünk a nagy csapás miatt, s így lesz ez még soká, elsiratjuk minden évben, míg vigasztalást, enyhülést nyer lelkünk abban a tudatban, hogy velünk maradt az ő nagy szeretete és hogy ő onnan sem szűnik meg, hü magyar népe fölött őrködni, sorsát intézni és érte imádkozni. S különben is, mint a költő mondja: „Nem halt meg az, ki milliókra költé dus élete kincsét, ámbár napja mult”. Nem halt meg tehát, mert emléket fentartják az ő nemes alkotásai, az ő nagy tettei.

Szenteljünk egy néhány percet neki s ves-sünk egy rövid pillantást szomorú élettörténetére.

Erzsébet királynénk a posenhoferi hercegi kastélyban született 1837. decz. 24. Egyszerűen nevelték, ifjú éveit szülői körében töltötte, távol a ra-

gyogó fénytől és pompától, mely a királyi udvaroknál szokásban van.

Mikor 16 éves volt, ekkor ismerkedett meg a mi felsőgesen uralkodó királyunkkal I. Ferencz Józseffel, ki nem sokára feleségül is vette. Bécsben ment végbe az esküvő, mely fényes volt, s melytől a mi országunk, Magyarország is sokat remélt. S ime, reményeiben nem is csalatkozott, mert mindjárt az esküvő örömeire, megnyíltak a börtönök ajtai és sok politikai foglyot szabadon bocsátottak. Nagy lett a magyarok lelkesedése az ifjú királyné iránt!

Midőn 1857-ben Felsőges Urával az országot beutazta, szépségével, jóságos tekintetével, kedves hangjával meghódította, elbűvölte az egész nemzet. Békitő anyyala lett országunknak, mert ő volt az, a ki az ország és király közti surlódásokat megszüntette, a férjének, a császárnak szívét kiengesztelte a magyarok iránti Szóval:

„Csoda szépsége, csodajósága,
Csupa csodát tett, a hová lépett
Új bizalomra, új szeretetre
Kelté, a tiprott keserű népet”!

1858. aug. 21-én nagy öröm volt az udvarnál. Ekkor született Rudolf trónörökös. A következő évben gyengélkedett a császárné, s e miatt huzamosabb ideig folyton utazott. 1867-ben királynévá koronáztatott, 1868-ban pedig megtörtént a kiegyezés a nemzet és király között. Ekkor született Mária Valéria magyar kir. hercegnő magyar földön.

különbséget jelent, a melyet a multhoz képest, mint többletet kell fizetnünk a közös kiadásokra. Szemben áll ezzel az a nyereség, a mely az átutalási eljárás révén ránk hárul. Ez a nyereség kitéhet, ha a mi szesz-, sör- és szukoriparunk nem fejlődik, évenként 8—10 millió korona több bevételt, tíz év alatt tehát 80—100 millió koronát. Ez tehát rekompenzáció volna a kvóta révén elvesztett 100 millióért.

A nemzetiségi kérdés.

(Harmadik közlemény.)

A nemzetiségi törekvések kezdete.

Ezek a nemzetiségek hazánkban a jelen századig csak egyszerű népi életet éltek minden politikai aspiráció nélkül. Ellentétül politikailag köztük és a magyarság között szó sem volt. Az erdélyi szászokat kivéve, politikai nemzetet sajátos önkormányzattal egyik sem alkotott. Surlódások is csak egyes városokban helyi természetű okokból a németek és az egyre jobban szaporodó magyarság között fordultak elő, leginkább abban a kérdésben, hogy a helyi ügyek intézésében melyiké legyen a vezérszerep?

Nemzetiség-politikai aspirációknak legelőször a mult század végén, 1791-ben a románok hirdették „Supplex libellus valachorum” című kérelmében akadunk nyomaira, melyben az erdélyi rendektől azt kérték, hogy a román nemzetet Erdély más három törvényes nemzetéhez hasonlóan iktassák törvénybe. Hogy azok a székek, kerületek, községek, melyekben a románok többségben vannak, románul neveztesse el s hogy a tisztviselői állások betöltésénél a románok számuk arányának megfelelően vétesse tekintetbe. A jelen században legelőször a tóttság körében ébrednek fel a nemzetiségi törekvések. E század harmadik tizedében Kollár a különböző szlávok irodalmi kölcsönösségéről írott könyvében megvetette alapját az irodalmi pánszlávizmusnak, amely csakhamar a szlávok politikai dogmájává lett. Ugyanezt az eszmét fejte ki Schaffarik is „A szláv nyelvek irodalmának története” című könyvében, sőt ezt megelőzőben Kollár-ban még költője is akadt a pánszlávizmusnak, kinek „Slávy dezára” című költeményét a pánszlávizmus evangéliumának szokták tekinteni. Míg Kollár és társai északon a tóttság között hirdették a pánszlávizmust, addig Gáj Lajos délen a horvátok között terjesztette a pánszlávizmussal rokon illirizmus tanait.

Ez a fiatalos tűz s eleven képzelődésű pánszláv irodalom azonban nem tudott hirdetőinek lelkében egy aggodalmat elnyomni. Ennek a képzeleti szláv óriásnak egy nagy baja volt. Szíve körül egy

1875-ben nagy csapás érte a nemzetet a haza bölcsője, a kiegyezés nagy munkájának vezére Deák Ferencz meghalt. Ekkor történt, hogy a mi jó királynénk gyászba borulva saját kezűleg tette le a babér koszoruját, a legnagyobb magyar ravatalára.

1889. jan. 30-án óriási veszteség érte a mi jó királynénkat. Országunk reménysége, Rudolf trónörökös, meghalt. A rettenetes halálhíre látszólag hősiesen viselte magát a fájdalomtól meggyötört anya, de ez csak látszólagos volt, mert ebből kapta azt a nagymérvű szívbetegséget, melyre aztán gyógyító irt nem lelt sehol. Sem a tengerek hullámai, sem hóborított hegytetők, sem Görögország forró éghajlata nem bírták meggyógyítani sajnó fájdalmát. Ezért ment Genfba is, hol aztán a sokat zaklatott nemes szív örökre elnémult.

Ilyen véget ért a mi jó királynénk élete! Ilyen fájdó, szomorú véget! Kedves kártársak és gyermekek, gyászoljunk és imádkozunk! Imádkozunk a mi jószágos és királyunkért, hogy adjon a Mindenható erő nekik, a nagy csapás elviselésére! Imádkozunk és a Királyságunk lelki üdvéért! Imádkozunk érte Te megdicsőült lélek! Összekulcsolt kézzel, könnyes szemmel tekintünk fel hozzád, légy a mi pártfogónk az Úr színe előtt! Te sokat zaklatot, sokat szenvedett nemes szív, találj megnyugvást és légy a te hű magyar néppel mindörökké!!

erős idegen elem van — a magyarság — mely a maga nemzetiségének és politikai hatalmának kifejtésével megfogja akadályozni a XIX. században is, mint tette Szvatopluk idejében a IX.-ben, az északi és déli szlávok egyesülését. E miatt lép fel a szlávoknál a pánszlávizmussal párhuzamosan a magyar gyűlölet is.

Ez irodalmi kísérletek rövid idő alatt iskolát teremtettek a szláv ifjuság írói hajlamokkal bíró tagjai között. Iskola és egyház lettek a pánszláv eszmék melegágyai. A papok, tanítók, tanárok, tanulók és írók csoportja lassankint egy pánszláv érzelmi csapatot tömörült össze, hirdette a szláv egyesülés eszméjét s a gyűlöletet annak akadályai, a magyarság ellen. Ez időben a pozsonyi ágostai evang. liceum volt tulajdonképpen a pánszláv törekvéseknek melegágya. A jelen század első negyedében Prágában, Pétervárott a pánszlávizmusnak jóformán még csak híre sem volt, mikor Pozsonyban ennek alapjait a magyarországi tót írók megvetették.

A bécsi reakció hatása. Hogy a nemzeti kérdés a magyar államban, mint bomlasztó politikai irányzat és tényező fellépjen, abban kétségtelen nagy része volt a bécsi politikának is.

A jelen század negyedik évtizedében a magyar nemzeti állam kezdett kibontakozni. Az önálló magyar nemzeti állam eszméje azonban ellentétben állott azzal az iránynyal, melyet a bécsi politika 300 év óta követett. A század második évtizedében megkezdődött szláv nemzetiségi törekvések ennek ellensúlyozására alkalmas eszköznek látszottak. Hogy az imént keletkezett illir mozgalmat sikeresen fel lehet e célra használni, e mozgalom vezére Gáj Lajos a saját példájával mutatta meg. Az 1832—36-ki országgyűlés után, a mely a magyar nemzeti törekvésekről hatalmas bizonyosságot tett, a bécsi kormány már jóformán félhivatalosan is támogatta az illir törekvéseket. Nemesak Gájt tüntette ki drágaköves gyűrűvel irodalmi működése méltánlásul a fejedelmi kegy, de báró Bedekovicot, a ki az illir törekvések, egyik legbuzgóbb előharcosa volt, a magyar állam alkanczellárjává nevezték ki Zdeneczyt, Gáj Lajos egyik legbuzgóbb hívét pedig, Zágráb megye főispánjává.

Erdélyben ez időszert a nemzetiségi mozgalom megindító szászok voltak, kik 1837 után vissza kezdték küldözgetni az erdélyi főkörmányszék magyar nyelvű leiratait s a kik sajtójukban szenvedélyes izgatást indítottak meg az ugynevezett magyarosítás ellen. Az 1841-iki országgyűlésre megválasztott szász követek Bedeus József tartományi főbiztos titkos izgatásai következtében a magyar hivatalos nyelv ellen szóló utasítással jelentek meg, sőt Bedeusnak sikerült rábírnia a szász egyházi főkonzisztoriumot is arra, hogy a nyelvkérdésben a magyar törekvésekkel szemben állást foglaljon Ime, Erdélyben is a szász követeket a magyar nemzeti törekvések ellen való harcra Bedeus József egy magas rangú állami hivatalnok oktatta ki. A szászok azonban nem elégedtek meg ezzel, hanem a harezot irodalmi téren is folytatták. E tekintetben a páma kétségtelenül Roth István Lajost illet meg, kinek 1842-ben kiadott „Der Sprachenkampf in Sirbenbürgen” című röpiratát úgy tekinthetjük mint összefoglalását és típusát a század összes idevonatkozó okoskodásainak és vádjainak.

A magyarosítás ellen való küzdelem czégre alatt megindult német és szláv irodalmi harcnak meg volt a maga hatása a románokra is. A román értelmiség németül tudó része Roth röpiratából s a szász lapok polemikus cikkeiből egyaránt tudomás szerzett a harezról és levonta belőle magára nézve az alkalmazható törekvéseket. Baritui 1838-ban indította meg a „Gazeta de Transilvania”-t, melynek hasábjait megnyitotta a szászoktól jelzett irányban a magyar nyelv ellen való harcnak s ezzel megindította lett román részről is az ugynevezett magyarosítás ellen való küzdelemnek.

Dr. Jancsó Benedek.

Tanügy.

Egyesült erővel.

E sokat jelentő szavak jutottak eszünkbe midőn a napokban egy aláírási ívről vettünk tudomást, a mely tiszteletreméltóképen bizonyítja váro-

sunk polgárságának minden nemes és hasznos ügy iránt tanúsított jóindulatát és áldozatkészségét.

Ezen alkalommal különösen, városunk asztalos-iparosairól van szó, a kik már többször tanujelét adták nemcsak értelmek és felvilágosodott gondolkodásuknak, de a szent czélok iránti lelkesedésüknek, nemes szívüknek és példás áldozatkészségüknek is. Hanem beszéljen most helyettünk az aláírási ív.

„Mi, alólírott kézdíváshelyi asztalos iparosok, városunk és vidékének leánynevelését czélzó új iskolánk, — a polgári leányiskola részére, — a mely minden vagyoni alap nélkül, csupán kegyes adományokból tartja fenn magát, s a mely már eddig is elismerésre méltó jótékonytságot fejtett ki, tehetségünk köz mértén áldozatot hozunk az által, hogy az iskola berendezéséhez egy-egy butor darabbal, mint ajándékkal, hozzájárulunk. Adakoznak:

Czimbalmos Ferencz, egy könyvszekrényt és egy iskolai padot. Mátyus László, egy padot. Séra Imre, egy padot, Nagy Antal, egy padot. Id. Rácz András, egy padot. Mazinger József, egy padot. Id. Bokor Gyula, egy padot. Özv. Páldeák Samuné, egy padot. Orosz István, egy padot. Nagy Ádám, egy pár széket. Loeze János, egy padot. Szöcs János, egy padot. Bartis Jakab, egy padot. Bene Albert, egy festett táblát álványval. Nagy János, egy festett táblát. Kiss András, egy padot, Bíró Antal, egy padot, Pál István, egy padot.

Az asztalos iparosokon kívül, Rácz Gergely ur rendelkezésére bocsátott az iskolának, padhoz való talpfákat. Kiss Jenő polgári iskolai tanár ur vezetése mellett, p. dig Mazinger Márton, Stóger Nándor és Jancsó Jenő polg. fiu isk. tanulók, a karácsonyi szünetében elkészítettek, három iskolai padot.”

Az aláírt butorokkal, egy 40 tanulóval bíró osztály teljesen felszerelhető. A felajánlott butorok értékösszege pedig, 151 ft.

Ily szép áldozattal szemben, az öröm és elismerés érzésén kívül, a bizalom is erősödik bennünk az iránt, hogy e legújabb és legszükségesebb intézményünket, a polgári leányiskolát nemcsak megtartjuk, de azt városunknak, vidékünknek és a Haza javára fel is virágoztatjuk.

Ha városunk társadalmának minden polgára csak egy egy szemernyi érdeklődést és támogatást hoz, e szent ügy oltárára, úgy már megoldottuk, ez igen fontos iskolánknak nem csak jelenét, de jövőjét is.

Az íg tehát, a kézdíváshelyi asztalos iparosok gondolkodása és áldozatkészsége előtt leveszszük a kalapot, másrésztől különösképen ajánljuk polgári leányiskolánkat, városunk minden polgárának nemesen érző szívébe és jóindulatába.

A kézdíváshelyi asztalos iparosoknak áldozatkészsége, az iskola jegyzőkönyveiben névszerint és egyenként is meg fog örökíteni, de ezenkívül minden egyes adakozónak a jótékony nógylet, az iskola felügyelő-bizottsága és tantestülete nevében, a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mond: Balázs Márton, igazgató.

Ujdonságok.

— Időjárásunk ismét megnyílt, a hó és jég olvadni kezdett s úgy látszik, hogy december sokkal enyhébb lesz, mint november volt s hogy általában időjárásunk nem sokban fog különbözni a tavalyitól.

— Egy hecz-káplán keservei. A Gyulafehérváron megjelenő „Közművelődés” című papi újságban egy hecz-káplán nagyszabású kirohanást intéz lapunk ellen azon tudósításért, melyben a néppárt háromszékmegyei működéséről emlékeztünk meg. Nem tudtuk, hogy az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat tulajdonát képező „Közművelődés” a néppárt érdekeit szolgálja, de ha így van is, ez körülbelül sem a néppártnak hasznára, sem a publikumnak kárára nincs, mert ezen obskurus klerikális lapocskára nem sok vizet zavar. Mi nem foglalkozunk a kevés tudással s még kevesebb izléssel megírt cikkek szemérmes gorbombaságaival s csupán egy állítására akarunk reflektálni, mert fel lehet tenni, hogy akad vagy egy intelligens ember, ki ezen lapot olvassa s nem szeretnők, ha azon egy is hitelt adna azon állításnak. A cikkek ugyanis azt mondja, hogy mi protestánsok lévén, katolikus papokat eszünk. Ezt a hamis állítást akarjuk csupán rektifikálni. No

hát ez nem igaz, mert ha lapunk szerkesztője református is, nagyra becsüli a hazafias és felvilágosodott szellemű róm. kath. papságot a „Székelyföld” 18 éves fennállása alatt, egyetlen egy jelenséget sem tud senki felmutatni, mely bizonyítékul szolgálna arra, hogy mi vallási kérdésekbe beleszóltunk. Annak idejében, mikor némely pap a polgári anyakönyvvezetés ellen izgatott, mint minden liberális intézmény lelkes barátai, mi is védelmeztük a magunk meggyőződését, de ez nem volt személyek elleni harc, hanem politikai küzdelem. A néppárti háromszéki működéséről tudósításunk sem Molnár apát és Kálmán Károly plébános személyét vagy papi állását kritizálja, hanem azon beteges eszméket, melyeket hirdetnek, s melyek csak arra valók, hogy a népet elbolondítsák. Mi, ha nem viselünk is reverendát, talán jobb kereszténynek vagyunk, mint azok, kik mindig a mult kollektárisáit s gyűlölködéseivel hozakodnak elő; mi ezeket elfeledtük s megbocsátottuk, pedig nekünk talán több megbocsátani valónk volt, mint ellenfeleinknek. A most élő néppárt ügye pedig nem a róm. kath. papság ügye, hanem egy külön álló politikai párté s annak a mi papjaink hagyjának békét, ha azt akarják, hogy a lelki pásztor és nyája között igazi keresztényi béke lakozzék, mert a papnak nem az a hivatása, hogy politizáljon, hanem, hogy népe lelki életét vezesse s annak ne kortese s politikai kitanítója, hanem atyja legyen.

— **Köszönet.** Mindazon kegyes szívű emberbarátoknak, kik a mostani őszi gyűjtés alkalmával a kézdivásárhelyi „Stephanie” menedékházat ajándékaikkal gazdagítani szívesek voltak, hálás és őszinte köszönetet mond: az intézet elnöksége. Az adakozók névsorának részletes közlését, lapunk szűk tere nem engedi meg.

— **Az erdők ura.** A napokban történt Brassóban a következő eset. Néhány bolgárszegi öreg asszony a Czónk melletti erdőreszekbe indult száraz galyat szedni. A mint egy keskenyebb erdei ösvényre értek, egyszerre csak megjelent előttük az erdők ura, egy hatalmas maczkó, s egész kedélyesen utjokat állotta. A megrémült asszonyok igyekeztek menekülni a medve elől, ez pedig mozdulva /zanul nézte, hogy miut futnak előre s nem bántott közülük egyet sem. A szegény asszonyok fa nélkül mentek haza, mert az erdők ura még a város közelében is ur, s nem engedi, hogy az ő országába behatoljanak.

— **Színi előadások.** A kézdivásárhelyi műkedvelő egyesület december 3-án előadja a „Pajkos Diákok” című operettet és ezzel egyidejűleg az „Ember tragédiájából” egy részletet. A tiszta jövedelem egyrésze a róm. kath. főgymnasium javára fordítottik, de ez a rész valószínűleg nem lesz nagyobb összeg, mint a mennyi a multkori előadásból a polgári leányiskolának jutott, mely intézet tudomásunk szerint, egy fillért sem kapott. A „Pajkos Diákok”-at december 10-én előadják Kovásznán is műkedvelőink, az ottan felállítandó kórház alapja javára.

— **Felakasztotta magát** Kézdi-Vásárhelyt f. hó 23-án lemhényi Tamás János, azonban észrevették, levágták s beszállították a rendőrkapitánysághoz, hol addig élesztették, addig dörzsölték, míg magához tért s aztán kiszállították a kórházba. Az elkeseredett ember, kit a rendőrhatalom a más világra kapujától idézett vissza — úgy látszik túléli a veszélyes kísérletet.

— **Vizsgalat a brassói rendőrkapitány ellen.** Brassó város november hó 13-iki közgyűlésén a polgármester az előző ülésen hozzá intézett interpellációra kijelentette, hogy Jeckel Frigyes dr. alispán vizsgálatot indított Szabó Sándor rendőrkapitány ellen, mert a belügyminiszter zászló-Rendeletének azt a kifejezését, hogy „kivánatos, hogy a nemzeti zászló az egyesületek kivonulásánál a menet élén vitesse” rendőri hirdetményben így adta vissza „menet élén nemzeti zászló is viendő.”

— **Könnyebb lesz a katonatiszti pálya.** Eddig csak az lehetett katonatiszt, a ki a kadétskólát elvégezte vagy egyéves önkéntes volt. Most új intézkedés készül, mely szerint mindenki lehet tiszt, ha testi és erkölcsi ápsége meg van és leteszi a kadéti vizsgálatot. Az erről szóló rendelet megjelent a rendeleti közlönyben. Ezentúl a ki sor alá kerül, a sorozás előtt bejelenti, hogy tiszt akar lenni és kész a kadétvizsgálatot letenni. Ha aztán leteszi a vizsgálatot, rögtön mint kadét lép szolgálatba, a minek főképpen a középiskolát végzett fiatal emberek vehetik nagy hasznát. Ennek az intézkedésnek oka az, hogy kevés a tiszt.

— **Mulatság.** A „háromszékvármegyei tanítótestület” f. évi november hó 27-én Kovásznán a „Deák Imre”-féle szinkörben tartandó közgyűlésével kapcsolatosan, saját pénztára javára, műsorral egybekötött táncestetélyt rendez.

Adományok Erzsébet királyné Ő Felsége képeére.

Apor Ferenczné kálonki 259. számú ivén: Apór Ferenczné 1 frt. Apór Klára 10 frt. Apór Mária 10 kr. Apór Ilona 10 kr. Összesen 1 frt 30.

Ifj. Költő Józsefné köröspataki 297. számú ivén: Ifj. Költő Ferenczné 1 frt.

Bartók Károlyné kézdivásárhelyi 148. számú ivén: Bartók Károlyné 1 frt.

Orosz Lázárné s.-szty-györgyi 302. számú ivén: Orosz Lázárné 1 frt. Veres Lajosné 50 kr. Összesen 1 frt 50 kr.

Neumann Józsefné várhegyi 208. számú ivén: Neumann Józsefné 1 frt. Schanfeld Manó 50 kr. Összesen 1 frt 50 kr.

Özveggy Bodor Zsigmondné léczfalvi 206. számú ivén: Özvg. Bodor Zsigmondné 1 frt.

Keresztes Edéné léczfalvi 28. számú ivén: Keresztes Edéné 1 frt. Keresztes Ede 50 kr. Keresztes Ede 10 kr. Keresztes János 10 kr. Keresztes Emma 10 kr. Keresztes Károly 10 kr. Keresztes Géza 10 kr. Keresztes Irma 10 kr. Keresztes Lajos 10 kr. Összesen 2 frt 30 kr.

Ujvárossy nővérek uzoni 221. számú ivén: Ujvárossy nővérek 3 frt.

Benedek Jánosné s.-szty-györgyi 99. számú ivén: Benedek Jánosné 2 frt.

Budai Domokosné bodosi 356. számú ivén: Székely Ignác 15 kr. Schwartz Róza 10 kr. Krantz Gáborné 1 frt 50 kr., Bogdán József 30 kr., Egyed Dniel 20 kr., Dávid Emmánuel 5 kr., Buday Domokosné 50 kr. Összesen 4 frt.

Fejér Károlyné kézdivásárhelyi 156. számú ivén: S. Gärlner 50 kr. Egy valaki 1 frt. Egy utazó 50 kr. Krausz 25 kr. Monti 25 kr. Összesen 2 frt 50 kr.

Özveggy Fehér Lukácsné kézdivásárhelyi 161. számú ivén: Olvaszhatlan név 50 kr. N. N. 50 kr. Rechntizer Ignác 50 kr. Krancz 25 kr. Monfi 25 kr. Összesen 2 frt.

Kelt S.-Szt.-györgy, 1899. november 11-én.

Potna József,
táspán.

Hirdetések.

Gyermekek játékszer.

Tekintettel a közelgő ünnepekre, tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy ez időnyre is rendkívül sok és szép

DISZMŰÁRU UJDONSÁGAIM

állanak tisztelt vevőim rendelkezésére.

Nagy raktáram van játékszerből, mindennemű porcellán-, evő-, tea-, kávé- és moca-készletből, mindennemű üvegárukból, asztali és függőlámpából, kép-, tükör, aranyléc képkereteknek, gyermekkoscsik, utazó bőröndök, valamint konyhaberendezési cikkekkel, melyeket a tulságosan felhalmozott raktár leszállításáért, leszállított áron eladok.

Midőn eddigi szíves bizalmáért köszönetet mondok, kérem azt részemre ezután is szíves pártfogással fentartani, magamat ajánlva

(2—0.)

kiváló tisztelettel:

János Gyula.

Leszállított árakkal.

BORT

asztali-, peccsenye-, csemege-bort, cognacot, kis üstös szilvóriumot, valódi borseprő, székely fenyőpálinkát, eredeti tisztaságban, felelősség mellett, nagyban és kicsinyben, mérsékelt árban, ajánlunk.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelhető eredeti árakban Ifj. Ugron János urnál Kovásznán, Kónya Antal urnál Nagy-Borosnyón, valamint közvetlenül a

(140 1—3.)

Székely Borkereskedés Részvény-Társaságnál
Székely-Keresztúron.

Szám 26790-899.

Arlejtési hirdetmény.

Háromszékvármegye törvényhatósága közigazgatási központi hivatala és a megyei árvaszék részére 1900. évre szükséges 480 köbméter és a

vármegyei „Ferencz József” nevet viselő közkórház részére szükséges 200 köbméter jó minőségű száraz (bukk vagy gyertyán) fa szállításának biztosítása céljából folyó évi december hó 16-án d. e. 9 órakor a vármegyei alispáni irodában zárt ajánlati tárgyalás fog megtartatni.

Az ajánlatba 100 frt ovadék csatolandó, mely készpénzből vagy ovadékképes értékpapírból is állhat. Az ajánlat folyó évi december hó 15-én délután 4 óráig a vármegyei pénztárhoz annyival inkább beadandó, mivel az azon túl beadott ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A részletes feltételek a vármegyei számvevősnél megtekinthetők
Sepsi-Szt.-György, 1899. évi november hó 20-án.

Szentiványi Miklós,
alispán.

(136. 2-2.)

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halból, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható övszer férfiak és nők részére. Ar-
tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ. tuczatja frt 3.—, 4.— és frt 5.—.
Női övszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár féle frt 2.50, dr. Earlet-féle frt 2.—.
darabonként. Ezen női övszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.
Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyenes bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkrét eszköz utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. REIF

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki e hirdetésre hivatkozik!

Hirdetmény.

Alólirott szíves tudomására kívánja hozni az igen tisztelt borviz fogyasztó nagyérdemű közönségnek, hogy a kik a néhai

Balási-féle borvizet

kivánják élvezni, ez időszertint az üvegekre kápszlit azért nem tétetek, mivel idáig nagyon sok visszaélés történt, úgy, hogy a Balási-féle borviz üvegeiről leszedtek és átrakták másfajta élvezeti viz üvegeire s elarusították a Balási-féle borviz helyett.

Ezen gyalázatos visszaélést csakis így véltem elkerülhetőnek, hogy a kápszlik helyett, az üvegek oldalára rá ragasztassam a vegyelemzési nyomtatványt.

Teljes tisztelettel:

Málnási Kristóf.

PESTI HIRLAP.

Két évtizedes mult áll immár a Pesti Hirlap mögött. Két évtized bizonyítja, hogy hazánk e legelterjedtebb és így legjobbnak elismert lapja, méltó utódja lett a dicső emlékü Kossuth Lajos történelmi nevezetességű Pesti Hirlapjának.

Ki vonhatná ezt kétségbe? Hisz a Pesti Hirlap — mint a huszonegy év alatt megjelent minden sora bizonyítja — szabadelvű minden irányban, úgy politikai, mint társadalmi téren; független föl- és lefelé, a hatalommal és a nagyközönséggel szemben egyaránt; demokratikus minden ízében s csüggedetlen hirdetője, terjesztője és rajongó híve a társadalmi egyenlőség megszentelt elveinek. Szabadelvűség, függetlenség, demokratikus egyenlőség — volt és marad a Pesti Hirlap programja.

E programra esküszik, e programhoz hű maradt mindenkor a szellemi munkások ama fényes gárdája, melyet a Pesti Hirlap (ugy a multban, mint a jelenben) maga körül csoportosított.

Vezércikkírói ez idő szerint: dr. Kenedi Géza (felelős szerkesztő), dr. Vázsonyi Vilmos, ifj. Abrányi Kornél, Kóbor Tamás. Tárcaírói pedig Mikszáth Kálmán, Tóth Béla (egyszeresmind a közkeveltségű Esti levelek írója), Murai Károly, Gárdonyi Géza, Quintus (Kenedi Géza), Kóbor Tamás, Bede Jób, Tömörkény István, Kálnay László, Homok (Cserzy Mihály), Győry Ilona (szini kritikus), Kézdi-Kovács László (mükritikus), Koboz (Kozma Andor) a közkeveltségű verses heti krónikák szerzője, Vértesi Arnold, Abonyi Árpád, Krúdy Gyula, Zempléni Árpád, Hoffmann Ottó, stb. stb.

A Pesti Hirlap közkeveltségű karczolatait, csevegéseit, kis cikkeit Mikszáth Kálmán (A tisztelt Házból), ifj. Abrányi Kornél (a Lloyd-klubból), Bede Jób (Vízgy Gábor levelei), Murai Károly, stb. írják.

Speciálitások is vannak a Pesti Hirlapnak s ezekre nézve egyetlen más lap sem vetélkedhet vele. Ilyenek az imént említett országgyűlési, közéleti, politikai, társadalmi u. n. karczolatok (csevegések) mellett első sorban az Esti levelek, melyekben a toll elsőrangú művésze Tóth Béla — ez idő szerint legjelesebb tárcaírónk — napi eseményekhez, aktuális kérdésekhez szól hozzá, ritka elme éllel s orvászerte elismert szellemességgel; hol tudományos alaposággal, hol könnyed gunynyal, tanitva és kritizálva.

Másik speciálitása a lapnak a Szerkesztői üzenetek naponta közlő rovata, melyet a szellemes Quintus állít össze hangyaszorgalommal s széleskörű tudományos készüllettel; mulattatva, tréfálkozva vagy filozofálva.

Minden új előfizető, aki december hó folyamán legalább negyedévre előfizet, szintén megkapja ingyen és bérmentesen a Pesti Hirlap nagy képes naptárát az 1900. évre, valamint a lapban folyó regény addig megjelent részét külön lenyomatban. — A Pesti Hirlap Naptára karácsony előtti héten fog szétküldetni. — A kiadóhivatal ezime, hova az előfizetési díjakat legcélszerűbb postautalványon küldeni: Budapest, V., Váci-körút 78.

További speciálitások: a hetenkinti sakk-rovat, melyet hazánk első sakk-mestere Charousek Rezső szerkeszt, szakértő munkatársak segítségével; továbbá az időnkint adott bélyegkedvelők rovata, artista-hírek. (Amazt Kósa Rezső, emezt Kiss Dezső állítja össze.)

A lap rendes belső dolgozóitársai — a már felsoroltakon kívül — szintén csupa kipróbált hirlapírók: báró Jósika Kálmán (külpolitika), Luby Sándor (napihírek), dr. Komor Gyula (szini kritika), K. Kovács László (képzőművészeti kritika), dr. Böldi Izor (zenekritika), Szabó László (vegyes és külföldi tárcák), Szegő Béla (vegyes és táviratok), Wurm Adolf (közgazdaság), Balla Vilmos (a szintén speciálitást képező gabnátzadei karczolatok írója), Guthi Imre (törvényszeki tudósító), Zsoldos László (helyi tudósító), Schmittey József, segédszerkesztő.

A tartalom gazdagsága és terjedelme tekintetében szintén első helyen áll ma napilapjaink közt a Pesti Hirlap, mely napról-napra 22-24 oldalra jelenik meg, vasárnaponként pedig 32-48 oldalra.

Külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, még pedig:

- a) havonként egy jegyzéknaplót, a hó minden napjára, följegyzésekre szánt lapokkal;
- b) évenként karácsonyi ajándékkul a Pesti Hirlap nagy képes naptárát, a legújabb írók válogatott dolgozataival, közhasznú tudnivalókkal s a legérdekesebb képek egész tömegével;
- c) a Párisi Divat című, fényes kiállítású képes heti divatlapot (Győry Ilona szerkesztésében) a Pesti Hirlap előfizetői fölaron kapják.

Regény-közlemények dolgában is elsőség illeti a lapot; eredeti regényeit Mikszáth Kálmán, Abonyi Árpád és Werner Gyula írják; fordított regényeit pedig a külföldi irodalom legelsőrendű termékeiből válogatja össze.

A Pesti Hirlap regény-csarnokát naponként egy-egy külföldi (francia, angol, orosz) tárca, elbeszélés, rajz vagy tréfás dialog egészíti ki; úgy, hogy annyi élvezetes szépirodalmi olvasmányt, mint a Pesti Hirlap, valóban egyetlen más lap sem ad ma olvasóinak.

Méltán mondhatjuk tehát ma hazánk legelterjedtebb lapját a legolcsóbbnak is: méltán ajánlhatjuk a nagy magyar olvasóközönség pártolásába: mert a Pesti Hirlap előfizetési ára egy hóra csak 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, s a Párisi Divattal együtt 4 frt 50 kr. (Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett óhajra a kiadóhivatal mindenhoza küld, ahol a lapot számonként nem árulják.)